

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ**

(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів

першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

(вказати рівень вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

за освітньою (освітньо-професійною) програмою

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(назва освітньої програми)

мова навчання українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник:

Абизова Л.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Сипченко О.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Степанов В.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус навчальної програми розглянуто і схвалено на засіданні кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № 9 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

Федь В.А.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«27» червня 2022р.

протокол № 9

Опис навчальної дисципліни
ФІЛОСОФІЯ (філософія, релігієзнавство, логіка)

Кількість кредитів	5
Рік підготовки, семестр	2 3
Компонент освітньої програми	обов'язкова
Викладач	Абизова Л.В. кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін
Контактна інформація	larisa.sofia7@gmail.com +380 (50) 208 77 71
Консультації	кожний вівторок місяця, 13.10. – 14.30.
Анотація навчальної дисципліни	<i>Об'єкт</i> вивчення навчальної дисципліни – сутність і сучасний статус філософії. <i>Предмет</i> вивчення навчальної дисципліни – розвиток філософської думки з найдавніших часів до сьогодення, основні філософські концепції минулого і сучасності, форми мислення.
Опис навчальної дисципліни	<p><i>Мета навчальної дисципліни</i> - формування у здобувачів філософської культури мислення, освоєння філософських теорій, концепцій, ідей, які можуть стати основою розвитку світогляду сучасного фахівця та методологічним інструментарієм для здобувачів.</p> <p><i>Завдання вивчення навчальної дисципліни «Філософія»:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення здобувачів з основними поняттями, принципами та положеннями філософії, сучасними методологічними концепціями, виявлення методологічної ролі філософського знання в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем; - ознайомлення з історією філософської думки, з досягненнями сучасної філософії; - формування у здобувачів здібностей до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя; - формування вмінь логічно мислити, міркувати й сміливо висловлювати свою точку зору. <p><i>Передумовами вивчення навчальної дисципліни є</i> набуті раніше компетентності та результати навчання з ОК: Культурологія, Педагогіка, Психологія, Етика, Естетика.</p> <p><i>Програмні компетентності:</i></p> <p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних</p>

джерел, використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, застосування соціальних навичок (т.з. softskills) у професійній діяльності.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1. Здатність до цілепокладання, планування та проектування процесу навчання здобувачів, інтегрованого навчання та здійснення міжпредметних зв'язків.

Ключові слова: філософія, світогляд, буття, людина, особистість, свобода, вибір, відповідальність, наука, парадигма, мислення, раціоналізм, віра, релігія, цінності, гуманізм.

Очікувані результати навчання:

ПРН-01. Інтегрувати в освітній процес знання про основні історичні етапи становлення України як держави та особливості розвитку української культури; усвідомлено формувати у здобувачів розуміння цінності незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України, громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина; цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, взаємоповаги, діалогу та співробітництва.

ПРН-08. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, очікуваних результатів навчання, освітніх потреб здобувачів, використовуючи базові наукові категорії та поняття спеціальності (предметної спеціальності).

ПРН-10. Розвивати у здобувачів ключові та предметні компетентності з предметної спеціальності, формувати готовність до їх практичного застосування.

Матеріали та ресурси:

Рекомендована література:

1. Данильян О.Г. Філософія: підручник / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2018. 432 с.

2. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти, 3-тє видання, виправлене та доповнене. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 296 с.

3. Петрушенко В.Л. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії) Навч. посіб. Друге видання, виправлене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 596 с.

4. Філософія [Електронний ресурс] : навч. посібник . Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин, Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с.

5. Філософія в університетській освіті: криза та можливості самозбереження. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Філософія. Вип. 799. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2018. с. 54-60.

	<p>1. 6.Філософія освіти і науки : навч. посібн. / І.С. Алексейчук та ін. 2-ге вид. переробл. та доповн. Слов'янськ: Вид-во Б. Маторіна, 2019. 365 с.</p> <p>2. 7.Філософія науки: підручник. І. С. Добронравова та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2018. 255 с.</p> <p><i>Платформи та сервіси дистанційного навчання:</i> Moodle: 1)Дистанційний курс Філософія http://212.3.125.77:9090/moodle/</p> <p><i>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</i> 1. Сайт Українського філософського фонду. Режим доступу: http://www.philosophy.ua; 2. Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди. Режим доступу: http://www.filosof.com.ua;3. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.). Режим доступу: http://www.psylib.kiev.ua;4. Сайт “Релігієзнавство в Україні” Української асоціації релігієзнавців. Режим доступу: http://religstudies.org.ua/main.php;5. Енциклопедії і довідники. Режим доступу: http://mega.km.ru/ http://vesna.sammit.kiev.ua/ http://www.slovnyk.org/Ink/dic.html</p>
<p>Теми</p>	<p>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</p> <p>Тема 1. Специфіка філософського знання і його роль у суспільстві</p> <p>Тема 2. Східна філософія</p> <p>Тема 3. Антична філософія</p> <p>Тема 4. Філософія Середньовіччя</p> <p>Тема 5. Філософія епохи Відродження та Нового часу</p> <p>Тема 6. Західноєвропейська класична філософія</p> <p>Тема 7. Некласична філософія 19-20 ст.</p> <p>Тема 8. Вітчизняна філософія</p> <p>Тема 9. Філософське вчення про буття</p> <p>Тема 10. Філософське вчення про пізнання</p> <p>Тема 11. Логіка і методологія наукового пізнання</p> <p>Тема 12. Свідомість як філософська проблема</p> <p>Тема 13. Філософська антропологія</p> <p>Тема 14. Філософія релігії</p> <p>Тема 15. Соціальна філософія</p> <p>Тема 16. Філософія історії</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p><i>Методи навчання:</i> поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій: словесні методи:</p>

	<p>інтерактивні лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання); практичні методи: діалог, дискусії, робота в групах, робота в парах, «мозкова атака», «мозковий штурм», метод рефлексії; наочні методи: методи спостереження, ілюстрації, демонстрації, презентації, метод створення ментальних карт; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування; самостійна робота: тестові, контрольні завдання, есе, робота з першоджерелами, робота з електронними носіями інформації.</p>
<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p><i>Види роботи здобувачів:</i> доповідь, есе, повідомлення, презентація, виконання тестових і контрольних завдань.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p>Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (семестровий екзамен).</p> <p>Методи: усне опитування, письмові роботи.</p> <p>Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка.</p> <p>Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у „ДДПУ” (http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf)</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за лекції здійснюється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції, складання її конспекту та активна участь у перебігу лекції.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів, отриманих під час практичного заняття, здійснюється за такими критеріями: під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття; під час тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні.</p> <p>Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.</p> <p><i>Основні вимоги:</i></p> <p>Екзамени складаються здобувачами в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом. Терміни проведення екзаменаційних сесій визначаються графіком освітнього процесу. ДДПУ може встановлювати здобувачам індивідуальні терміни складання екзаменів у разі поважних причин. Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводиться до відома здобувачів не пізніше як за місяць до початку сесії.</p> <p>Здобувачі, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути звільнені від складання екзамену й отримати як результат оцінювання ту кількість балів, що відповідає кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, або здобувач може підвищити оцінку, яку він отримав за результатами роботи в семестрі, під час складання екзамену у</p>

період сесії.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів, затверджені в ДДПУ (для оцінювання екзамену):

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачеві, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється здобувачеві, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачеві, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

Розподіл балів із дисципліни

**Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами
(денна форма навчання)**

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	1	0,25	3	1	4	3,5
T2	1	0,25	2	1	4	2,5
T3	1	0,25	2	1	3	2,5
T4	1	0,25	2	1	3	2,5
T5	1	0,25	2	1	3	2,5

T6	1	0,25	2	1	3	2,5
T7	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T8	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T9	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T10	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T11	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T12	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T13	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T14	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T15	1	0,25	2	0,8	3	2,5
T16	1	0,25	3	0,8	3	2,5
Разом	16	4	34	14	50	42

**Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами
(заочна форма навчання)**

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T1	5	2	10	8	4	2
T2	5	2	-	-	4	2
T3	-	-	10	8	4	2
T4	-	-	-	-	4	2
T5	-	-	-	-	4	2
T6	-	-	-	-	4	2
T7	5	1	-	-	4	2
T8	-	-	10	8	3	2
T9	-	-	-	-	3	2
T10	-	-	-	-	3	2
T11	-	-	-	-	3	2
T12	-	-	-	-	3	2
T13	-	-	-	-	3	2
T14	-	-	-	-	3	2
T15	-	-	-	-	3	2

T16	-	-	-	-	3	2
Разом	15	4	30	24	55	32

Політика щодо дедлайнів та перекладань, академічної доброчесності, відвідування: перездача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>), Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>)

Політика щодо:

дедлайнів та перекладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перекладання відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

академічної доброчесності: письмові роботи перевіряються на наявність плагіату та допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%;

списування заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття.

відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, друга вища освіта) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»	Вивчення навчальної дисципліни «Філософія» сприяє: <ul style="list-style-type: none"> - розвитку критичного та аналітичного мислення; - розвитку здатності здобувача приймати активну участь в дискусіях; - формуванню толерантності; - примноженню інтелектуального, творчого і духовного потенціалу; - особистісному і професійному зростанню, що робить фахівця (майбутнього педагога) конкурентноспроможним на сучасному ринку праці.
---	--

Абизова Л.В. канд.філос.наук, доцент